

Projekt

z dnia 14 lutego 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA WYSOKIE MAZOWIECKIE**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia "Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata
2025 - 2027"**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r., poz. 1465 t.j. ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49 t.j.) Rada Miasta w Wysokiem Mazowieckiem uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji "Program wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata 2025-2027,, zgodnie z Załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Wysokie Mazowieckie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Adam Buciński

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Wysokie Mazowieckie

z dnia.....2025 r.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE MIEJSKIEJ WYSOKIE MAZOWIECKIE
NA LATA 2025-2027**

Wysokie Mazowieckie, luty 2025

SPIS TREŚCI:

Wstęp

I. Uwarunkowania prawne Programu

II. Charakterystyka środowiska lokalnego

III. Analiza SWOT i zasoby instytucjonalne Programu

IV. Diagnoza środowiska lokalnego w zakresie wspierania rodziny

V. Realizacja zadań samorządu miasta Wysokie Mazowieckie w zakresie wspierania rodziny

VI. Adresaci Programu

VII. Cel główny, cele szczegółowe, działania, wskaźniki i realizatorzy Programu

VIII. Finansowanie Programu

IX. Monitoring i ewaluacja Programu

Wstęp

Fundamentalne znaczenie rodziny dostrzeżono już w starożytności. Rodzina jest grupą społeczną, składającą się z rodziców, ich dzieci i krewnych, jest instytucją opiekuńczo - wychowawczą, środowiskiem kulturowym i rozwojowym. Dziecko rozwijające się w rodzinie, w bezpośrednich i pozytywnych relacjach z rodzicami, przyswaja istotne wartości, wiedzę o świecie, normy moralno - społeczne, poznaje sposoby zaspokajania potrzeb, rozwija swoje zainteresowania. Rodzina jako wspólnota najbliższych sobie emocjonalnie ludzi, powinna być dla dziecka źródłem kontaktów, więzi międzyludzkich, miłości, wychowania i zaspokajania potrzeb.

Na przestrzeni lat, życie rodzinne uległo znacznym przemianom: następują zmiany w modelu życia rodzinnego, większa liczba kobiet rozwija się zawodowo, zmienia się poziom zaangażowania rodziców w proces wychowawczy, maleją autorytety osób starszych w rodzinie, zmienia się także spojrzenie na rolę ojca w procesie wychowania dziecka. Znacząco wzrasta liczba osób uzależnionych, rozwodów, przez co wzrasta ilość rodzin dysfunkcyjnych, żyjących w ubóstwie i bezrobociu.

Różne przemiany kulturowe, społeczne, ekonomiczne i polityczne w naszym kraju spowodowały, że na przełomie lat ujawniły się niepokojące zjawiska, które zagrażają prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin. Nie są one w stanie samodzielnie i pomyślnie poradzić sobie z trudnymi sytuacjami, stają się w ten sposób dysfunkcyjnym środowiskiem, które w szczególności zagraża prawidłowemu rozwojowi dziecka.

W związku z występowaniem rodzin z problemem opiekuńczo-wychowawczym i wykluczonych społecznie, istnieje realna potrzeba wsparcia społecznego, pedagogicznego i socjalnego. Pomoc rodzinie w Polsce realizowana jest w ramach polityki państwa. Jest to całokształt różnych oddziaływań, instytucji, jednostek samorządowych, stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych. W procesie pracy z rodziną, istotną rolę pełnią tutaj instytucje pomocy społecznej, które podejmują pracę z rodziną w jej miejscu zamieszkania, w jej bezpośrednim środowisku lokalnym. Skuteczna pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo - wychowawcze powinna opierać się w szczególności na silnej współpracy pomiędzy instytucjami. Duże znaczenie mają także instytucjonalne działania profilaktyczne, mające na celu zapobieganie negatywnym wpływom rodzin dysfunkcyjnych na dziecko. Aby instytucje mogły sprostać powyższym zadaniom na rzecz rodziny, niezbędne jest opracowanie i realizacja „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata 2025 - 2027”. Głównym zadaniem Programu jest stworzenie skutecznego systemu pomocy rodzinie wykorzystującego zasoby miasta Wysokie Mazowieckie.

I. Uwarunkowania prawne Programu

Obowiązek wspierania rodzin, które przeżywają problemy i trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, wynika z zapisów art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49 t.j.) i jest zadaniem własnym gminy.

Art.176. powyższej ustawy następująco określa zadania własne gminy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w **art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny** ust. 3, w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

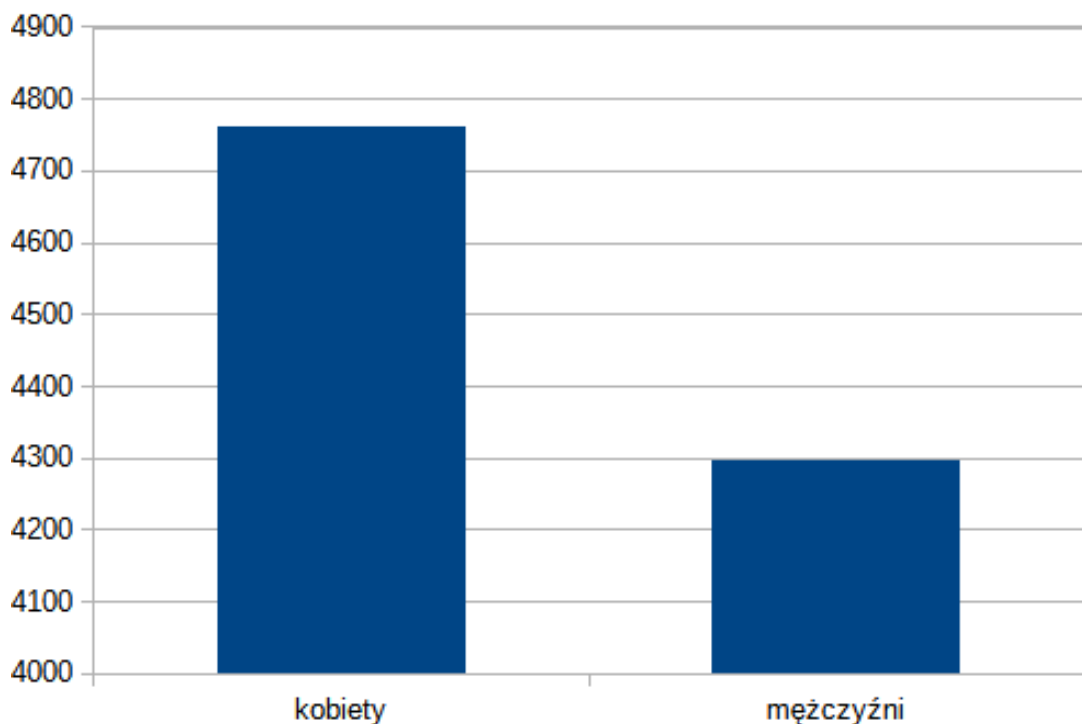
Opracowanie i realizacja "Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata 2025-2027" następuje w oparciu o poniższe akty prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49 t.j.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 t.j. ze zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2024, poz. 1673 t.j.);
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023, poz. 2151 t.j.);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r, poz. 1939 t.j. ze zm.);
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "za życiem" (Dz.U. z 2024 r., poz. 1829 t.j.);
7. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2024 r., poz. 1576 t.j.);
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 323 t.j. ze zm.);
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r., poz. 1465 t.j. ze zm.).

II. Charakterystyka środowiska lokalnego

Według danych na koniec roku 2024, miasto Wysokie Mazowieckie zamieszkiwały 9062 osoby (zameldowane na pobyt stały lub czasowy).

Wykres 1. Statystyka mieszkańców wg płci

źródło: opracowanie własne wg danych Urzędu Miasta Wysokie Mazowieckie za 2024r.

Tabela 1. Statystyka mieszkańców wg wieku i płci w roku 2024

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	100	102	202
3	47	51	98
4-5	100	97	197
6	61	71	132
7	52	40	92
8-12	241	256	497
13-15	157	150	307
16-17	117	112	229
18	49	39	88
19-65	2721	0	2721
19-60	0	2458	2458
>65	654	0	654
>60	0	1387	1387
ogółem	4299	4763	9062

źródło: opracowanie własne wg danych Urzędu Miasta w Wysokiem Mazowieckiem za 2024 r.

III. Analiza SWOT i zasoby instytucjonalne Programu

Celem opracowania "Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata 2025 - 2027", dokonano analizy SWOT, która pozwoliła określić mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia na terenie miasta Wysokie Mazowieckie, w kontekście wsparcia rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 2. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
-dostęp do szkół na terenie miasta,	-problemy finansowe rodzin,

-wykwalifikowana kadra instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, -zatrudnienie asystenta rodziny, -dobra współpraca pomiędzy instytucjami, -środki finansowe z budżetu państwa niezbędne do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, -realizacja rządowych programów tj. dożywianie dla dzieci w szkołach, świadczenia wychowawcze 800 +, -wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dla rodzin przeżywających problemy, -posiadanie budynków użyteczności publicznej - Miejski Ośrodek Kultury, basen, -otwartość i chęci służb pomocowych do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje, -funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i Stowarzyszenia "Bliżej Ciebie,, na terenie miasta Wysokie Mazowieckie .	-niewystarczająca liczba specjalistów do pracy z rodziną, -niechęć klientów pomocy społecznej do wykorzystywania własnych zasobów i możliwości, -brak placówek wsparcia dziennego, -brak rodzin wspierających na terenie miasta, - mała ilość rodzin zastępczych na terenie miasta
SZANSE	ZAGROŻENIA
-możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych na realizację zadań w zakresie wspierania rodziny, -podnoszenie kwalifikacji przez pracowników instytucji pomocowych, -współpraca szkół w zakresie edukacji rodziców na temat wychowania, radzenia sobie ze stresem czy w zakresie pomocy dziecku, -wzrost świadomości i wiedzy rodziców na temat wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych.	-wzrost kosztów utrzymania rodzin, -bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, -zjawiska patologiczne w rodzinach takie jak: uzależnienia, przemoc, agresja, -uzależnienie rodzin od korzystania z systemu pomocy społecznej, -brak chęci współpracy rodzin z instytucjami pomocowymi, -wzrost postaw roszczeniowych klientów pomocy społecznej, -wzrost dostępności substancji psychoaktywnych

Wsparcie rodzin na terenie miasta Wysokie Mazowieckie prowadzone jest przez następujące instytucje:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, specjalistyczne usługi opiekuńcze, wsparcie asystenta rodziny, dożywianie dzieci w szkołach, przeciwdziałanie przemocy domowej;

2. Urząd Miasta - przyznawanie i wypłacanie stypendiów, dowozy do szkół niepełnosprawnych dzieci;

3. Placówki oświatowe na terenie miasta Wysokie Mazowieckie - działalność wychowawcza, edukacyjna, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i rodziców:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im. Króla Kazimierza Jagiellończyka,
- Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica,
- Centrum Kształcenia Zawodowego,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. T. Kościuszki,
- Miejski Zespół Szkół, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa nr 2 im. M. Kopernika i Samorządowa Szkoła Muzyczna I Stopnia,
- Samorządowe przedszkola: Przedszkole Miejskie nr 1, Przedszkole Miejskie nr 2 oraz prywatny żłobek "Akademia Malucha".

4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - profilaktyka i działania związane z uzależnieniami;

5. Komenda Powiatowa Policji - współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie realizacji procedury "Niebieskie Karty", podejmowanie działań w rodzinach dotkniętych przemocą domową, zapobieganie przestępczości;

6. Zespół Interdyscyplinarny - działalność w zakresie tematyki przemocy domowej;
7. Placówki ochrony zdrowia - profilaktyka i ochrona zdrowia;
8. Stowarzyszenie Na Recz Osób Potrzebujących Pomocy "Blżej Ciebie,, - wspieranie rodzin potrzebujących pomocy w formie żywnościowej;
9. Sąd Rejonowy w Wysokiem Mazowieckiem - orzekanie w sprawach rodzinnych, współpraca zespołu kuratorskiego z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
10. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna - wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dzieci, terapia;
11. Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem - wsparcie psychologiczne rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty";
12. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie umieszczania dziecka w pieczy zastępczej, wsparcie osób z niepełnosprawnościami;
13. Powiatowy Urząd Pracy - współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, współpraca w aktywizacji młodych osób bezrobotnych;
14. Ośrodek Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży- porady psychologiczne dla dzieci i młodzieży, sesje psychoterapii rodzinnej, porady domowe;
15. Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia - działalność lecznicza osób uzależnionych i ich rodzin.;
16. Miejski Ośrodek Kultury - prowadzenie zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży.

IV. Diagnoza środowiska lokalnego w zakresie wspierania rodziny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem realizuje zadanie wspierania rodzin z terenu miasta na różnych płaszczyznach. Poniższa analiza ukazuje zakres i przyczyny przyznanych świadczeń rodzinom, które spełniały kryteria ustawowe.

Tabela 3. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem w roku 2024.

L.p.	Formy pomocy w 2024 roku	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach/ liczba świadczeń
1.	zasiłek okresowy	20	31 osób/78 świadczeń
2.	zasiłek celowy	13	16 osób/14 świadczeń
3.	świadczenie na zakup żywności	32	58 osób/250 świadczeń
4.	zasiłek stały	16	16 osób/169 świadczeń
5.	usługi opiekuńcze	16	18 osób
6.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	12 osób
7.	pobyt w Domach Pomocy Społecznej	10	10 osób
8.	dożywianie w szkole dzieci i młodzieży	1 rodzina (3 dzieci)	6 osób
9.	prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”	38	102 osoby/31 kart + 11 kart z 2023 r. kontynuowanych w 2024 r.
10.	praca socjalna	94	182 osoby
11.	dodatki mieszkaniowe	66	579 świadczeń
12.	zasiłek rodzinny	120	1781 świadczenia

13.	dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. urodzenia dziecka	5	5 świadczeń
14.	dodatek z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	4	47 świadczeń
15.	dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	18	262 świadczeń
16.	dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	83	104 świadczeń
17.	dodatek z tyt. zamieszkania przez dziecko w miejscowości, w której jest szkoła	2	32 świadczenia
18.	dodatek z tyt. dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której jest szkoła	1	18 świadczeń
19.	dodatek z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	29	378 świadczeń
20.	dodatek z tyt. samotnego wychowania dziecka	5	121 świadczeń
21.	jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	27	27 świadczeń
22.	zasiłek pielęgnacyjny	199	2560 świadczeń
23.	świadczenie pielęgnacyjne	64	778 świadczeń
24.	opłacenie składki emerytalno-rentowej za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	24	305 świadczeń
25.	opłacanie składki zdrowotnej za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	21	262 świadczeń
26.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	30	432 świadczenia
27.	Karta Dużej Rodziny	45	108 kart
28.	świadczenie rodzicielskie	19	149 świadczeń
29.	jednorazowe świadczenie „za życiem”	2	2

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MOPS za 2024 r.

Tabela 4. Powody przyznania pomocy rodzinom korzystającym z pomocy społecznej w 2024 r. na terenie miasta Wysokie Mazowieckie

L.p.	Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	30	43
2.	Bezdomność	4	5
3.	Bezrobocie	28	57

4.	Niepełnosprawność	25	45
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	41	63
6.	Rodziny wielodzietne	3	16
7.	Rodziny niepełne - bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	3	11
8.	Alkoholizm	15	16

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MOPS

V. Realizacja zadań samorządu miasta Wysokie Mazowieckie w zakresie wspierania rodziny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Wysokie Mazowieckie w roku 2024 realizowali procedurę „Niebieskie Karty” w rodzinach dotkniętych przemocą domową, przy współpracy z asystentem rodziny, dzielnicowymi z Komendy Powiatowej Policji, członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagogami ze szkół i przedszkoli, kuratorami sądowymi i społecznymi. W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 31 formularzy "Niebieska Karta- A". Kontynuowano 11 procedur z roku 2023. W 2024 r. pracę z rodzinami dotkniętymi przemocą domową prowadziło 40 grup diagnostyczno - pomocowych. Ogółem w 2024 roku grupy diagnostyczno - pomocowe pracowały z 38 rodzinami, w związku z czym odbyło się 107 posiedzeń grup diagnostyczno - pomocowych.

W 2024 roku grupy diagnostyczno - pomocowe zakończyły procedurę "Niebieskie Karty" w rodzinach, w tym: w 21 rodzinach w związku z ustaniem przemocy domowej i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, a w 7 rodzinach w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania dalszych działań. Do innego Zespołu Interdyscyplinarnego przekazano 3 procedury zgodnie z właściwością miejscową pobytu os. doznającej przemocy domowej.

Członkowie grup diagnostyczno - pomocowych diagnozując problem przemocy w rodzinie, opierali się przede wszystkim na informacjach uzyskanych od osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest osobą doznającą przemocy domowej oraz na informacjach od członków grup diagnostyczno - pomocowych na temat danej rodziny. Diagnoza sytuacji danej rodziny polegała na ustaleniu m.in. sytuacji ekonomicznej, rodzinnej, zawodowej, mieszkaniowej, zdrowotnej i edukacyjnej. Ponadto członkowie grup roboczych opracowywali indywidualny plan pomocy dla danej rodziny, który był później realizowany i weryfikowany. Po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty" monitorowano sytuację rodzin przez 9 miesięcy. Podczas spotkań grup diagnostyczno - pomocowych rozpowszechniano informacje o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. Pracownicy socjalni wraz z funkcjonariuszami Policji podejmowali działania i interwencje w środowiskach objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

Zadaniem ustawowym gminy jest zatrudnianie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą problemy i trudności opiekuńczo - wychowawcze. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. W 2024 r. asystent rodziny zatrudniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem, współpracował łącznie z 13 rodzinami, w tym: z 7 rodzinami zobowiązanymi do współpracy z asystentem przez Sąd.

Asystent wspierał rodziny w zakresie kształtowania i rozwijania funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Pomoc rodzinom koncentrowała się na wzbudzaniu w nich wiary w siebie, w swoje możliwości, na ukazywaniu im sposobów radzenia sobie z problemami. Wskazywano rodzinom różne działania zmierzające do poprawy sytuacji, wspierano w zakresie polepszenia sytuacji materialnej oraz zawodowej. Asystent rodziny dzięki swojej pracy prowadził rodzinę do osiągnięcia stabilnej sytuacji życiowej, poprzez wykorzystanie własnych zasobów i możliwości. Praca z rodziną powinna umożliwiać właściwe wypełnianie roli opiekuńczo - wychowawczej wobec dziecka, a przez to zapobiegać oddzieleniu dzieci od rodzin biologicznych. Asystent rodziny pracując z rodziną, prowadził dokumentację i dokonywał okresowej oceny sytuacji rodziny.

W sytuacji, kiedy mimo wsparcia asystenta rodziny, rodzice biologiczni nie mogą lub nie chcą pełnić władzy rodzicielskiej, opieka nad dziećmi sprawowana jest w formie pieczy zastępczej - rodzinnej lub instytucjonalnej. Piecza zastępcza prowadzona jest przez powiat. Pomimo pobytu dzieci w pieczy zastępczej, asystent nadal współpracuje z rodzicami biologicznymi i koordynatorem pieczy zastępczej, celem podjęcia działań zmierzających do powrotu dziecka do domu rodzinnego. Zgodnie z art.191 ust.9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej po raz pierwszy, zobowiązana jest ponosić odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w 2 roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w 3 i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 r. Gmina Miejska Wysokie Mazowieckie współfinansowała pobyt dzieci w rodzinach zastępczych. Łącznie wydatkowano kwotę 69 971,46 zł, w związku z pobytem 11 dzieci z terenu miasta Wysokie Mazowieckie w rodzinach zastępczych. Koszty ponoszone były na podstawie not księgowych, wystawionych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2024 r. rodziny z terenu miasta Wysokie Mazowieckie żyjące w ubóstwie i zagrożone wykluczeniem społecznym wspierało także Stowarzyszenie „Blżej Ciebie”, które przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, dystrybuowało żywność dla potrzebujących rodzin. W 2024 r. z pomocy żywnościowej skorzystały 52 rodziny (119 osób).

VI. Adresaci Programu

- rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Miejskiej Wysokie Mazowieckie, które z różnych powodów mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- dzieci zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej,
- rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Miejskiej Wysokie Mazowieckie, dotknięte ubóstwem, przemocą domową, uzależnieniami i zagrożone wykluczeniem społecznym.

VII. Cel główny, cele szczegółowe, działania, wskaźniki i realizatorzy Programu.

Na podstawie oceny sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Miejskiej Wysokie Mazowieckie, w oparciu o doświadczenie specjalistów pracujących z rodziną, zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe Programu. Cel główny: Pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze i zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

1. Diagnoza i monitorowanie potrzeb i problemów rodzin

Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Diagnoza i monitorowanie sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	lata 2025-2027	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej -placówki oświatowe	-liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	- wiedza specjalistów na temat rodzin wymagających pomocy na terenie miasta Wysokie Mazowieckie

2. Wsparcie rodzin w zakresie zaspokojenia ich podstawowych potrzeb

Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
-zapewnienie rodzinom	lata 2025-2027	- Miejski Ośrodek	- liczba rodzin i	- zabezpieczenie

wsparcia w formie finansowej, rzeczowej i pracy socjalnej (zasiłki z zakresu pomocy społecznej oraz działu świadczeń rodzinnych) - przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkolnych - zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkole i przedszkolu (realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”)		Pomocy Społecznej -Urząd Miasta w Wysokiem Mazowieckiem -stowarzyszenie "Bliżej Ciebie" -placówki oświatowe	osób pobierających świadczenie z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne -liczba dzieci objętych pomocą w formie stypendium -liczba dzieci korzystających z dożywiania	finansowe i rzeczowe rodzin, -udzielenie rodzinom pomocy w formie pracy socjalnej -zapewnienie wyżywienia dzieciom w szkołach
---	--	---	--	--

3. Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz poprawa funkcjonowania rodziny w jej naturalnym środowisku

Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
-wspieranie i motywowanie rodziny w rozwiązywaniu problemów wynikających z ubóstwa i bezrobocia -praca z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi polegająca na diagnozowaniu potrzeb rodziny, ocenie funkcjonowania w niej dziecka, wdrożenie działań naprawczych przy współpracy asystenta rodziny -praca z rodziną biologiczną, celem przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (współpraca z asystentem rodziny), - zabezpieczenie środków finansowych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej, -monitorowanie sytuacji rodziny dysfunkcyjnej i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	lata 2025-2027	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, -Powiatowy Urząd Pracy, -Sąd Rejonowy (zespół kuratorski) -Komenda Powiatowa Policji, -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	-liczba osób bezrobotnych, korzystających ze wsparcia MOPS, -liczba osób uczestniczących w kursach podnoszących kompetencje zawodowe, -liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej -kwota poniesiona na opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej -liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS	-zmotywowanie bezrobotnych rodziców do podnoszenia kwalifikacji celem znalezienia pracy, -podniesienie kompetencji rodzicielskich, zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej

4. Ograniczanie sytuacji kryzysowych i zapobieganie marginalizacji rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
-----------	------------------	------------	-----------	---------------------

-podejmowanie działań naprawczych w rodzinie zagrożonej i dotkniętej przemocą domową -zapewnienie dostępu rodzinie do specjalistycznego poradnictwa -motywowanie członków rodzin do podjęcia leczenia celem ograniczenia uzależnienia, kierowanie wniosków ws. zastosowania leczenia do odpowiednich instytucji -współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny, -udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje niepełnosprawność dziecka (organizowanie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, wsparcie z programu :Opieka wytechnieniowa" -działania profilaktyczne, udział rodzin i dzieci w programach profilaktycznych, -organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży na terenie miasta, -monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin	lata 2025 - 2027	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej -Zespół Interdyscyplinarny -Komenda Powiatowa Policji, -placówki oświatowe -Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem, -Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, -Ośrodek Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i Młodzieży -Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Poradnia Leczenia Uzależnień -Sąd Rejonowy -placówki oświatowe, -Komenda Powiatowa Policji -Miejski Ośrodek Kultury, - Placówki ochrony zdrowia	-liczba procedur „Niebieskie Karty”, -liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologów, terapeutów, -liczba osób skierowanych na posiedzenie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -liczba osób które podjęły leczenie, -liczba programów profilakty - cznych realizowanych w placówkach oświatowych, także przy współpracy z Policją, -liczba dzieci korzystających z zajęć w MOK, -liczba zgłaszanych rodzin przez lekarzy, pielęgniarki.	-zdiagnozowanie zjawiska przemocy domowej, -wzrost świadomości rodziców w zakresie radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami , trudnymi sytuacjami, wzrost kompetencji opiekuńczo - wychowawczych, -podjęcie leczenia uzależnień przez członków rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, -podejmowanie działań na rzecz rodziny, -zapewnienie wsparcia terapeutycznego rodzicom i ich niepełnosprawnym dzieciom, także z zaburzeniami psychicznymi, -zapobieganie negatywnym zjawiskom i nauka właściwych postaw wśród dzieci i młodzieży, -organizacja czasu wolnego poprzez realizację zajęć, -wiedza na temat zdrowia dziecka w rodzinie wymagającej wsparcia.
--	-------------------------	---	---	---

dysfunkcyjnych				
----------------	--	--	--	--

5. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji specjalistów pracujących na rzecz pomocy dzieciom i rodzinom

Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Uczestnictwo specjalistów w warsztatach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe	lata 2025-2027	-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, -placówki oświatowe, -Komenda Powiatowa Policji, -Sąd Rejonowy, -Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, -Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	-ilość odbytych szkoleń i warsztatów	-podniesienie wiedzy i kompetencji na temat pomocy rodzinie i dzieciom -zwiększenie poziomu profesjonalizmu.

Wyszczególnione działania zostały zaplanowane na lata 2025-2027, ponieważ każde z nich jest cyklicznie powtarzane w kolejnym roku kalendarzowym. Powyższe działania wynikają z zadań ustawowych poszczególnych realizatorów i mają za zadanie stworzyć właściwe warunki do poprawy sytuacji rodzin z terenu miasta Wysokie Mazowieckie, będących w sytuacjach kryzysowych i mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. W pierwszej kolejności działania służb pomocowych będą miały charakter profilaktyczny. Rodziny, dzięki wsparciu specjalistów będą miały możliwość samodzielnie zmierzyć się z problemami i sytuacjami kryzysowymi, wykorzystując własne zasoby i umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w momencie, kiedy rodzina mimo pracy z nią, nie będzie w stanie samodzielnie rozwiązać problemów (np. gdy nastąpi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej). Realizacja powyższych zadań opierać się będzie o zasadę pomocniczości z uwzględnieniem podmiotowości rodziny i dzieci.

VIII. Finansowanie Programu

Finansowanie „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata 2025-2027” odbywać się będzie ze środków budżetu Gminy Miejskiej Wysokie Mazowieckie, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. Monitoring i ewaluacja Programu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wysokiem Mazowieckiem będzie odpowiedzialny za monitoring realizacji Programu, który pozwoli ocenić zaangażowanie poszczególnych instytucji w proces pomocy rodzinie i pozwoli określić ilość rodzin wymagających wsparcia. Ewaluacji będzie podlegać proces realizacji poszczególnych celów szczegółowych poprzez wyznaczone działania, prowadzące do ich osiągnięcia. Przeprowadzona ewaluacja pozwoli, w razie konieczności, modyfikację działań zawartych w Programie. W przypadku wprowadzenia zmian, w trakcie realizacji Programu, zostaną one przedstawione Radzie Miasta do zatwierdzenia.

Realizacja Programu umożliwi planowanie zadań na kolejne lata i pozwoli ocenić skuteczność aktualnie prowadzonych działań.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Program wspierania rodziny dla Gminy Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata 2025-2027, zwany dalej „Programem”, stanowi załącznik do projektu uchwały. Zakłada realizację zadań przez Gminę Miejską Wysokie Mazowieckie w latach 2025-2027 z zakresu zadań wspierających rodzinę.

Podstawowym celem tej uchwały jest kompleksowe uregulowanie problematyki wspierania rodziny. System ma za zadanie wzmocnić wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, a w konsekwencji ograniczyć liczbę dzieci objętych pieczą zastępczą lub innymi formami opieki. Celem szczególnym jest praca z rodziną naturalną, która powinna zapewniać dziecku stabilny rozwój, w naturalnym środowisku.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Wysokie Mazowieckie na lata 2025-2027, zakłada szereg działań mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka.

Opracował:.....

Sprawdzono pod względem merytorycznym:.....

Sprawdzono pod względem prawnym:.....